

Μάθημα	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ- ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ
Καθηγητής	ΟΜΑΔΑ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ
Τάξη	Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
Ημερομηνία	25/02/2024
Όνοματεπώνυμο	

Μετά το "κύκνειο άσμα" του Περικλή, ο ιστορικός περιγράφει τις αντιδράσεις και τις ψυχολογικές διακυμάνσεις του αθηναϊκού λαού. Ταυτόχρονα κάνει την αποτίμηση της πολιτικής του Περικλή.

Τοιαῦτα ὁ Περικλῆς λέγων ἐπειράτο τοὺς Ἀθηναίους τῆς τε ἐς αὐτὸν ὀργῆς παραλύειν καὶ ἀπὸ τῶν παρόντων δεινῶν ἀπάγειν τὴν γνώμην. Οἱ δὲ δημοσίᾳ μὲν τοῖς λόγοις ἀνεπείθοντο καὶ οὔτε πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἔτι ἔπεμπον πρέσβεις ἔς τε τὸν πόλεμον μᾶλλον ὤρμητο, ἰδίᾳ δὲ τοῖς παθήμασιν ἐλυποῦντο, ὁ μὲν δῆμος ὅτι ἀπ' ἐλασσόνων ὀρμώμενος ἐστέρητο καὶ τούτων, οἱ δὲ δυνατοὶ καλὰ κτήματα κατὰ τὴν χώραν οἰκοδομίαις τε καὶ πολυτελέσι κατασκευαῖς ἀπολωλεκότες, τὸ δὲ μέγιστον, πόλεμον ἀντ' εἰρήνης ἔχοντες. Οὐ μέντοι πρότερόν γε οἱ ξύμπαντες ἐπαύσαντο ἐν ὀργῇ ἔχοντες αὐτὸν πρὶν ἐζημίωσαν χρήμασιν. Ὑστερον δ' αὖθις οὐ πολλῶ, ὅπερ φιλεῖ ὄμιλος ποιεῖν, **στρατηγὸν** εἶλοντο καὶ πάντα τὰ πράγματα ἐπέτρεψαν, ὧν μὲν περὶ τὰ οἰκεῖα ἕκαστος ἤλγει ἀμβλύτεροι ἤδη ὄντες, ὧν δὲ ἡ ξύμπασα πόλις προσεδεῖτο πλείστου ἄξιον νομίζοντες εἶναι. Ὅσον τε γὰρ χρόνον προὔστη τῆς πόλεως ἐν τῇ εἰρήνῃ, μετρίως ἐξηγεῖτο καὶ ἀσφαλῶς διεφύλαξεν αὐτήν, καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐκείνου μεγίστη, ἐπειδὴ τε ὁ πόλεμος κατέστη, ὁ δὲ φαίνεται καὶ ἐν τούτῳ προγνοὺς τὴν δύναμιν. Ἐπεβίω δὲ δύο ἔτη καὶ ἕξ μῆνας. Καὶ ἐπειδὴ ἀπέθανεν, ἐπὶ πλέον ἔτι ἐγνώσθη ἡ πρόνοια αὐτοῦ ἢ ἐς τὸν πόλεμον. Τοσοῦτον τῷ Περικλεῖ ἐπερίσσευσε τότε ἀφ' ὧν αὐτὸς προέγνω καὶ πάνυ ἂν ῥαδίως περιγενέσθαι τὴν πόλιν Πελοποννησίων αὐτῶν ἐν τῷ πολέμῳ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. «Τοιαῦτα ὁ Περικλῆς λέγων ἐπειρᾶτο... στρατηγὸν εἶλοντο καὶ πάντα τὰ πράγματα ἐπέτρεψαν»: να μεταφράσετε το απόσπασμα

(20 μονάδες)

B. Ποιες ψυχολογικές διακυμάνσεις βίωνε ο αθηναϊκός λαός σε σχέση με τον πόλεμο και με τον Περικλή;

(10 μονάδες)

Γ1. «Οὐ μέντοι πρότερόν γε οἱ ξύμπαντες ἐπαύσαντο ἐν ὀργῇ ἔχοντες αὐτὸν πρὶν ἐζημίωσαν χρήμασιν.»: να μεταφέρετε το χωρίο στον πλάγιο λόγο με όλους τους δυνατούς τρόπους, εξαρτώντας το από τη φράση “ὁ Θουκυδίδης εἶπεν...”

(5 μονάδες)

Γ2. «ἐπειδὴ τε ὁ πόλεμος κατέστη, ὁ δὲ φαίνεται καὶ ἐν τούτῳ προγνοῦς τὴν δύναμιν»: να χαρακτηρίσετε τη δευτερεύουσα πρόταση του χωρίου και να την αντικαταστήσετε με ισοδύναμη μετοχή.

(2 μονάδες)

Γ3. Να χαρακτηρίσετε τους παρακάτω όρους: **Τοιαῦτα, ἔχοντες, στρατηγὸν**

(3 μονάδες)

Δ1. ἐπειρᾶτο, ἔλυπούντο, ἐζημίωσαν: να σχηματίσετε το β'ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα των προηγούμενων ρημάτων στη φωνή που βρίσκονται οι τύποι που δίνονται.

(3 μονάδες)

Δ2. Να σχηματίσετε τους ζητούμενους τύπους:

- **πολυτελέσι:** την αιτιατική του ενικού αριθμού στο ίδιο γένος
- **Ἵστερον:** τον υπερθετικό βαθμό
- **εἶλοντο:** το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του αορίστου β' της ίδιας φωνής
- **κατέστη:** το α' ενικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα
- **μῆνας:** την ονομαστική του ενικού αριθμού
- **Περικλεῖ:** την κλητική του ενικού αριθμού
- **προέγνω:** το γ' πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής του ίδιου χρόνου

(7 μονάδες)

*«Ἡ μόνη ἀντιβίωση γιὰ τὴν καταπολέμηση τοῦ κτήνους ποὺ περιέχουμε εἶναι ἡ Παιδεία.»
(Μάνος Χατζιδάκις)*